

VÁLTOZÓ JOGSZABÁLYOK

2019

2019. áprilisi hatályba lépéssel

I. A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításáról szóló 2018. évi CXXXII. törvény

2018. december 21. napján, a Magyar Közlöny 2018/208. számában kihirdetésre került a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításáról szóló 2018. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Módtv.).

Az Módtv. bíróságokat is érintő rendelkezései **2019. április 15. napján** lépnek hatályba.

1. ALAPVETÉSEK

Az Módtv. összhangot teremt az Alaptörvény ötödik módosításával, és lezárja azokat a nyitott szabályozási kérdéseket, amelyek a jelenleg hatályos szabályozás kapcsán hazai - Alkotmánybíróság (a továbbiakban: AB) - és nemzetközi - Velencei Bizottság, Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) - fórumokon felmerültek.

Az Info. tv. 1. számú melléklete azonban az egyházak sajátosságait nem veszi figyelembe, ezért számos olyan szervezeti, működési, döntéshozatali adat nyilvánosságra hozatalát írja elő, amelyek az egyházak autonómiájával nem férnek össze. A vonatkozó módosítás ezt a problémát rendezi.

A jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségek bejegyzése során a módosítást követően - az állami semlegesség biztosítása érdekében – már nem az egyházak „elismerésére”, hanem **nyilvántartásba vételükre** kerülne sor.

A törvény **alapelvként rögzíti**, hogy **minden, magát vallási közösségként definiáló közösség** (jogi személyiség nélkül is) **jogosult** mindazon alkotmányos **védelemre**, amelyet az Alaptörvény a vallási közösségeknek a szabad vallásgyakorlás keretében biztosít.

A **kollektív vallásszabadság joga** szervezeti formától, jogi személyiségtől vagy elnevezéstől függetlenül gyakorolható.

2. A VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK TÍPUSAI

A vallási közösségen belül sajátos csoportot képeznek a **jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségek**, amelyeknek a módosítás **négy típusát** különbözteti meg:

- vallási egyesület,
- nyilvántartásba vett egyház,
- bejegyzett egyház és - az állammal való együttműködés mértékére tekintettel –
- bevett egyház.

Bármely vallási közösség (legalább 10 fős taglétszám esetén) **vallási egyesületté** és így jogi személlyé alakulhat.

Az e kategóriába kerülés feltétele az szja 1%-os felajánlások alapján igazolható társadalmi támogatottság (ezer szja 1%-os felajánlás 3 év átlagában), és legalább 5 éves vallási egyesületként való működés, amelynek igazolása esetén a vallási egyesület kezdeményezheti **nyilvántartásba vett egyházként** történő nyilvántartásba vételét.

A nagy társadalmi elfogadottsággal bíró, 5 év átlagában legalább négyezer egyházi szja 1%-os felajánlással rendelkező, és hosszú ideje jogszerűen működő vallási közösségeket a bíróság **bejegyzett egyházként** veszi nyilvántartásba. Az elvárt működési időtartam legalább 20 éves magyarországi működés vallási egyesületként, illetve 15 éves magyarországi működés nyilvántartásba vett egyházként, vagy legalább 100 éves szervezett nemzetközi működés.

A negyedik jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség a **bevett egyház**. A bevett egyház valójában olyan bejegyzett egyház, amellyel az állam a közösségi célok érdekében nem egyedi, határozott időre szóló, hanem átfogó megállapodást köt, és ezt törvényben kihirdeti. A bejegyzett egyház bevett egyházi státuszát a megállapodás törvényben történő kihirdetését és a melléklet kiegészítését követően nyeri el.

A jelenlegi bevett egyházak jogállását a törvényt módosítás nem érinti.

3. A VÁLTOZÁSSAL KAPCSOLATOS TEENDŐK

A vallási tevékenységet végző szervezetek nyilvántartására vonatkozó adatokat a bíróság a Módtv. hatálybalépését (2019. április 15.) követő 30 napon belül **(2019. május 15-ig)** átvezeti a vallási egyesületek nyilvántartásába.

A változásbejegyzéssel összefüggő eljárás **illeték- és díjmentes**.

A vallási tevékenységet végző szervezet létesítő okiratát nem kell módosítani, ha a módosítás csak abból az okból volna szükséges, hogy a létesítő okirat - különösen a szervezeti jelleg megjelölésében - a törvény Módtv. hatálybalépését megelőző szóhasználatával él. Ha azonban a létesítő okirat **egyéb okból módosul, a vallási közösség köteles a Módtv.-nek megfelelő változásokat azon átvezetni.**

4. EGYES ELJÁRÁSJOGI KÉRDÉSEK

A törvény általános és garanciális jelleggel rögzíti, hogy a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösséget - a bevett egyház kivételével - **kizárólagos illetékességgel a Fővárosi Törvényszék jegyzi be**. Az eljárás során a bíróság kizárólag a törvényben nevesített feltételek fennállását vizsgálja.

A törvény a bíróság **eljárására** - mind a nyilvántartásba vétel, mind az abból való törlés esetén **60 napos garanciális határidőt állapít meg**. A változás bejelentés határideje 15 nap.

A kérelmet benyújtó vallási közösség nyilvántartásba vételét elrendelő, az azt elutasító, valamint a nyilvántartásból való törlésről rendelkező határozat ellen a kérelmet benyújtó vallási közösség képviselője, a már nyilvántartásba vett jogi személyiséggel rendelkező vallási

közösség **képviselője** - kizárólag elnevezése, jelképrendszere, szertartásrendje, valamint a köznyelvben meghonosodott neve védelme érdekében - **és az ügyész fellebbezéssel élhet.**

A nyilvántartások adatai **nyilvánosak.**

A belső egyházi jogi személy nyilvántartása körében a törvény kimondja, hogy amennyiben a belső egyházi jogi személy nyilvántartásba vételét a bevett egyház, a bejegyzett egyház vagy a nyilvántartásba vett egyház egésze vagy legfőbb szervének képviselője kéri, **a bíróság** - bevett egyház esetében a miniszter - **a belső egyházi jogi személyt külön érdemi vizsgálat nélkül veszi nyilvántartásba.**

II. A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításához kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi XXXVI. törvény

2019. április 12. napján, a Magyar Közlöny 2019/63. számában kihirdetésre került a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításához kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Egyháztv. saláta).

Az Egyháztv. saláta bíróságokat is érintő, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) módosításával kapcsolatos rendelkezései **2019. április 15. napján** lépnek hatályba.

1. FONTOSABB MÓDOSÍTÁSOKRÓL ÁLTALÁBAN

A bíróság tartja nyilván

- a bejegyzett egyházat,
- a nyilvántartásba vett egyházat,
- a vallási egyesületet.

A Cnytv. I-III. fejezetei a bevett egyház kivételével a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség nyilvántartásba vételére, nyilvántartásból való törlésére és nyilvántartásba bejegyzett adatainak változására irányuló eljárásban akkor kell alkalmazni, ha az Ehtv. vagy e § eltérően nem rendelkezik.

2. NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL

2.1. Kérelemre induló eljárás

A nyilvántartásba vételre irányuló eljárás, a változásbejegyzési eljárás és a törlési eljárás megindítására szolgáló **kérelem:**

- a Kormány rendeletében meghatározott tartalmú kérelem,
- a Kormány rendeletében meghatározott okiratok,
- a kérelmet a honlapon legutoljára közzétett elektronikus úrlapon kell benyújtani.

A kérelem **elbírálása:**

- során a bíróság kizárólag az Ehtv.-ben meghatározott feltételeket vizsgálja,

- hiánypótlásnak az Ehtv.-ben foglalt feltételek hiányos vagy hibás teljesítése esetén van helye,
- a honlapon legutoljára közzétett elektronikus űrlaptól eltérő formában benyújtott iratot be nem nyújtottnak kell tekinteni, amiről az ügyfelet automatikus hibaüzenettel értesíteni kell.”
- az eljárásban egyszerűsített nyilvántartásba vételnek nincs helye.

A döntés **közzététele:**

- a nyilvántartásba vételt elrendelő, az azt elutasító, illetve a nyilvántartásból való törlésről rendelkező határozatot az Országos Bírósági Hivatal az országos névjegyzékben a szenzitív adatok kivételével, nem jogerős megjelöléssel közzéteszi.

2.2. Hivatalból induló eljárás

A Módtv. hatálybalépésével kapcsolatos változások, nyilvántartási adatok átvezetése a bíróság részéről **hivatalból** történik, amelynek során a vallási egyesületek a vallási tevékenységet végző szervezetek általános jogutódjaként kerülnek nyilvántartásba vételre.